

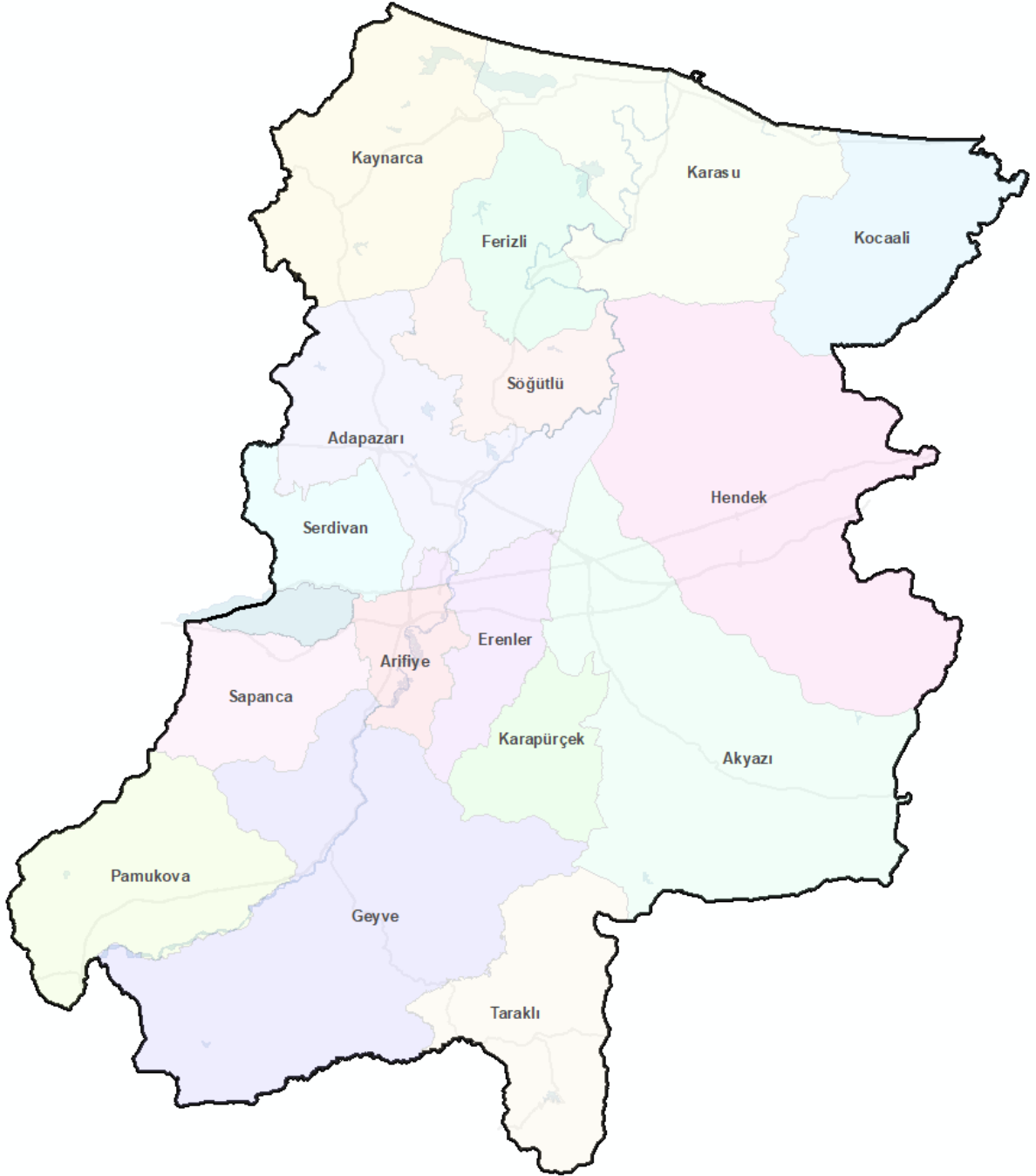
T.C.
SAKARYA VALİLİĞİ

İL BRİFİNGİ

OCAK-2024

SAKARYA İL SİYASİ HARİTASI

I. İL HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Nüfus ve İdari Yapı

Sakarya'nın nüfusu 2023 yılı sonu itibari ile **1.098.115**'dir. İl nüfusunun yaklaşık yarısı erkek, yarısı da kadın nüfustan oluşmaktadır. Yıllık nüfus artış hızı Binde **16,6**, İlin yüzölçümü **4.817** Km² olup, Km²'ye il genelinde **228** kişi düşmektedir. İlimiz nüfus olarak iller arasında **22.**, yüzölçümü olarak **66.** sıradadır. 1954 yılına kadar Kocaeli'ye bağlı bir ilçe olan Adapazarı, 22 Haziran 1954 tarihinde İl olarak **Sakarya** adını almıştır. 06.03.2000 tarihinde de **Büyükşehir Belediyesi** statüsüne kavuşturulmuştur.

Sakarya'da; **16** ilçe mevcuttur. 22 Mart 2008 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 5747 Sayılı Kanunla; Adapazarı, Erenler, Serdivan ve Arifiye adında 4 yeni ilçe kurulmuştur.

Sakarya	2023			2022			Nüfus Artış Hızı (Binde)
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	2023-2022
Adapazarı	279.431	138.321	141.110	281.489	139.725	141.764	-7,3
Akyazı	96.605	48.192	48.413	94.494	47.186	47.308	22,1
Arifiye	51.477	27.300	24.167	49.340	25.953	23.387	42,2
Erenler	91.611	45.760	45.851	92.249	46.122	46.127	-6,9
Ferizli	32.752	19.092	13.660	30.741	17.429	13.312	63,4
Geyve	51.676	26.070	25.606	50.799	25.660	25.139	17,1
Hendek	91.486	45.204	46.282	90.153	44.277	45.876	14,7
Karapürçek	13.713	6.950	6.763	13.339	6.754	6.585	27,7
Karasu	73.738	36.881	36.857	70.600	35.344	35.256	43,5
Kaynarca	25.137	12.953	12.184	24.483	12.596	11.887	26,4
Kocaeli	26.523	13.588	12.935	22.882	11.634	11.248	147,7
Pamukova	31.205	15.637	15.568	30.482	15.318	15.164	23,4
Sapanca	46.080	22.532	23.548	44.712	22.091	22.621	30,1
Serdivan	164.222	80.528	83.694	162.699	80.315	82.384	9,3
Söğütü	15.411	7.883	7.528	14.724	7.529	7.195	45,6
Taraklı	7.058	3.593	3.465	6.894	3.516	3.378	23,5
Toplam	1.098.115	550.484	547.631	1.080.080	541.449	538.631	16,6

Sakarya Sosyal Yaşam Endeksi (TÜİK)

Genel Endeks	Konut	Sivil Katılım	Sosyal Yaşam	Sağlık	Çevre	Yaşam Memnuniyeti	Altyapı Hizmetlerine Erişim	Güvenlik	Çalışma Hayatı	Gelir ve Servet	Eğitim
2nci	1nci	1nci	6ncı	14ncü	14ncü	15nci	20nci	26ncı	28nci	33ncü	38nci

II. SAĞLIK

İlimizde 15'i kamu hastanesi, 5'i özel hastane olmak üzere toplam **20** hastane bulunmaktadır. Kamu hastanelerinde 2.111 hasta yatağı, özel hastanelerde 362 hasta yatağı olmak üzere toplam **2.473** yatak mevcuttur. İlimiz 10.000 kişiye düşen hasta yatak sayısı bakımından Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. 10.000 kişiye düşen hasta yatak sayısı Türkiye ortalamasında **30,1** iken Sakarya'da **22,9**'dur.

İlimizde kamu hastanelerinde 543 uzman doktor, 653 pratisyen hekim, özel hastanelerde ise 321 uzman doktor, 34 pratisyen hekim bulunmaktadır. Uzman Hekim başına düşen nüfus Türkiye'de 906 iken Sakarya'da 1.041'dir. Yatak ve doktor yetersizliği nedeniyle hastaların bir bölümü çevre illere sevk edilmektedir. Sakarya 1000 yataklı Şehir Hastanesi projesinde 26.07.2021 tarihinde yer teslimi yapılmış olup, projede **2023** yıl sonu itibariye fiziki gerçekleşme oranı % 69'dur.

İlimiz sağlık alanında **2023** yıl sonu itibariyle önemli istatistiki bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

SAĞLIK			
	Kamu	Özel	Toplam
Hastane Sayısı	15	5	20
Yatak Sayısı	2.111	362	2.473
On Bin Kişiye Düşen Yatak Sayısı	Türkiye: 30,1		22,9
Uzman Dr. Sayısı	543	321	864
Pratisyen Dr.+ Aile Hk. Sayısı	653	34	687
Uzman Dış Hekimi Sayısı	13	29	42
Dış Hekimi Sayısı	155	296	451
Uzman Hekim Başına Nüfus	Türkiye: 906		1.041
Hemşire Sayısı	2.295	250	2.545
Ebe Sayısı	786	26	812
Bebek Ölüm Hızı (Binde)	Türkiye: 9,1		5,1

III. SOSYAL YARDIMLAŞMA ve DAYANIŞMA VAKIFLARI

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından, **2022** yılında 96.807 kişiye 36.524.904 TL, **2023** Ocak-Aralık ayları arasında 92.180 kişiye 67.406.311 TL yardım yapılmıştır.

İlimizde bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından **2022** yılında 16.477 aileye toplam 14.720,20 ton kömür, **2023** yılı Ocak-Aralık ayları arasında 11.333 aileye toplam 10.270,92 Ton kömür yardımı yapılmıştır.

IV. AİLE VE SOSYAL HİZMETLER

Sakarya'da Adapazarı İzzet Şükrü Enez, Geyve, Hendek, Karasu ve Akyazı Sosyal Hizmet Merkezlerinde Aile ve Toplum hizmetleri verilmektedir. Diğer önemli sosyal hizmet birimleri ise aşağıda gösterilmiştir.

S.N	Kuruluş Adı	Kapasite	Kayıtlı Sayısı			Doluluk Oranı(%)
			Kadın	Erkek	Toplam	
1	Sakarya Çocuk Evleri Sitesi + ÇOKİM	50	-	48	48	96
2	Sakarya Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi	48	22	24	46	95
3	Arifiye Çocuk Evleri Sitesi + ÇOKİM	85	45	31	76	89
4	Sakarya Kadın Konukevi	20	7	9 (çocuk)	16	80
5	Sakarya 2. Kadın Konukevi	16	0	0	0	0
6	Arifiye Bakım, Rehabilitasyon Aile Danışma Merkezi	100	48	48	96	96
7	Hendek Melek Nişancı Huzurevi	51	16	35	51	100
8	Sakarya Gündüz Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi	20	34	40	74	-
9	Fatma-Hamit Atay Otizm Engelsiz Yaşam Bak. Reh. ve A.D.M	63	-	51	51	80,95

Çocuk Hizmetleri

Koruyucu Aile Hizmeti; **2022** yılında 98 aile 111 çocuk yararlanmış, 5.131.558 TL, **2023** yılında 104 aile 124 çocuk yararlanmış, 9.978.709 TL ödeme yapılmıştır.

Sosyal Ekonomik Destek; **2022** yılında çocuk hizmetleri kapsamında sosyo ekonomik desteklerden 575 kişi yararlanmış, 12.690.807 TL ödeme yapılmış, **2023** yılında 608 kişi yararlanmış, 24.002.273 TL ödeme yapılmıştır.

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri

Engelli Evde Bakım Hizmetleri; **2022** yılında 5.694 kişiye 169.526.244 TL, **2023** yılında Ocak-Kasım ayında 5.714 kişiye 293.215.733 TL ödeme yapılmıştır.

Özel Bakım Merkezleri; İlimiz genelinde Özel Bakım Merkezlerinde, **2022** yılında 219 kişiye 20.192.986 TL, **2023** yılı Ocak-Kasım aylarında 238 kişiye 50.292.266 TL ödeme yapılmıştır.

Yaşlı Hizmetleri; **2022** yılında yapılan 45 başvuruda 19 kişi, **2023** yılında yapılan 74 başvuruda ise 6 kişi yerleştirilmiştir.

Doğum Yardımı

Doğum Yardımı; **2022** yılında 9.037 kişiye 9.107 canlı doğum için 3.882.529 TL, **2023** yılında 7.203 kişiye 7.295 canlı doğum için 3.134.442 TL ödeme yapılmıştır.

V.ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK

Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Çalışmaları

KENTSEL DÖNÜŞÜM ÇALIŞMALARI		AÇIKLAMA
BAŞVURU SAHİBİ	HENDEK BELEDİYESİ	Hendek Belediyesi tarafından Kemaliye Mahallesinde 6,14 ha alanda uygulanması planlanan yerinde dönüşüm uygulaması Danıştay Daire Başkanlığının 23.06.2016 tarih ve E.2014/9219-K.2016/4557 sayılı karar no ile durdurulmuştur. Yürütmeyi durdurma kararına kadar toplam 3 blok ve 76 daireden oluşan yapılar tamamlanmış ve hak sahiplerine teslim edilmiştir. Yürütmeyi durdurma kararından sonra plansız alan olarak belirlenen alanda, Sakarya Büyükşehir Belediyesi tarafından 1/5000 ölçekli haritaların hazırlanması aşaması devam etmektedir.
İL	SAKARYA	
İLÇE	HENDEK	
MAHALLE	KEMALİYE	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	63.328,34	
YAPI STOĞU	130	
BAŞVURU SAHİBİ	ERENLER BELEDİYESİ	Erenler Belediyesi tarafından Küpçüler ve Yeni Mahalle sınırları içinde riskli alan uygulamaları yapılmıştır. 1. Etap 1. kısımda 13 blok (12 blok konut + 1 blok işyeri) 280 konut tamamlanarak hak sahiplerine teslim edilmiştir. 1. Etap 2. Kısım A, B, C, D adalarından oluşmakta olup, B adasında vatandaşlarla anlaşma sağlandığı diğer adalarda ise anlaşmaların yapılmaya devam ettiği; B adasında 8 blok 162 konut ve 10 işyeri, A adasında 153 konut, C adasında 123 konut, D adasında 71 konut yapılması planlandığı ancak 1. Etap 2. Kısım ile ilgili 25.10.2016 tarih ve 2016/915 karar no ile yürütmeyi durdurma kararının bulunduğu bu nedenle henüz yapımına başlanmadığı bilinmektedir. 2. Etap 1. Kısımda ise, alan Erenler Belediyesine ait olup 144 konut yapımına başlanarak inşaat seviyesi %40 aşamasındadır. 2. Etap 2.Kısım henüz planlanmamış olup proje aşamasındadır. Ayrıca Bakanlığımız tarafından rezerv alan olarak ilan edilen alanda 1071 adet konut yapılacağı planlanmış ancak uygulama aşamasına geçilememiştir.
İL	SAKARYA	
İLÇE	ERENLER	
MAHALLE	YENİ-KÜPÇÜLER	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	358.000,00	
YAPI STOĞU	537	
BAŞVURU SAHİBİ	KARASU BELEDİYESİ	Karasu Belediyesi'nin teklifi üzerine Karasu ilçesi, İhsaniye Mahallesi sınırları içerisinde bulunan 1610 parsel numaralı taşınmaz, Bakanlık makamının 30/11/2021 tarih ve 256401 sayılı Oluru ile rezerv yapı alanı olarak belirlenmiş ve anılan taşınmazların Karasu Belediye Başkanlığı'na bedelsiz olarak devredilmesi uygun görülmüştür.
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	
İL	SAKARYA	
İLÇE	KARASU	
MAHALLE	İHSANİYE	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	200.644,92	

BAŞVURU SAHİBİ	ADAPAZARI BELEDİYESİ	AÇIKLAMA
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	Adapazarı Belediyesi'nin teklifi üzerine Adapazarı ilçesi, Cumhuriyet Mahallesi sınırları içerisinde bulunan 130 ada, 167-173-174-180 parsel sayılı taşınmazlar, Bakanlık makamının oluru ile rezerv yapı alanı olarak belirlenmiştir.
İL	SAKARYA	
İLÇE	ADAPAZARI	
MAHALLE	CUMHURİYET	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	10.421,55	
BAŞVURU SAHİBİ	MİLLİ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	Sakarya İli, Pamukova İlçesi, Turgutlu Mahallesinde bulunan, 1.496,00 m ² yüzölçümlü taşınmazın 6306 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca Bakanlık Makamının 18/04/2023 tarihli ve 5957522 sayılı Olur'u ile "Rezerv Yapı Alanı" olarak belirlenmiş olup, Millî Emlak Genel Müdürlüğü'nün 16/12/2022 tarihli ve 4975854 sayılı yazısı ile 6306 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmek üzere tahsisi yapılmıştır.
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	
İL	SAKARYA	
İLÇE	PAMUKOVA	
MAHALLE	TURGUTLU	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	1.496,00	
BAŞVURU SAHİBİ		Sakarya İli, Arifiye İlçesi, Adliye Mahallesinde bulunan 1527 ada 12 parsel numaralı ve 5.180,67 m ² yüzölçümlü taşınmazda bulunan 1.058,62 m ² 'lik Hazine hissesi Bakanlık Makamının 13.01.2023 tarih ve 5538502 sayılı Olurlarıyla 6306 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca "Rezerv Yapı Alanı" olarak bu kapsamda taşınmazın tapuda kayıtlı hissedarlarına satışlarının yapılabilmesi için Bakanlığımızın 01/03/2023 tarihli ve 5855249 sayılı yazısı ile söz konusu taşınmazdaki Hazine hissesinin satışlarının uygun görüldüğü belirtilmiş olup, söz konusu 'Rezerv Yapı Alanı'nın satış işlemi Müdürlüğümüzce tamamlanmıştır.
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	
İL	SAKARYA	
İLÇE	ARİFİYE	
MAHALLE	ADLİYE	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	1.058,62	
BAŞVURU SAHİBİ		Sakarya İli, Arifiye İlçesi, Adliye Mahallesinde bulunan 1528 ada 4 parsel numaralı ve 7.771,58 m ² yüzölçümlü taşınmazda bulunan 1.021,14 m ² 'lik Hazine hissesi Bakanlık Makamının 13.01.2023 tarih ve 5538502 sayılı Olurlarıyla 6306 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca "Rezerv Yapı Alanı" olarak belirlenerek bu kapsamda taşınmazın tapuda kayıtlı hissedarlarına satışlarının yapılabilmesi için Bakanlığımızın 01/03/2023 tarihli ve 5855249 sayılı yazısı ile söz konusu taşınmazdaki Hazine hissesinin satışlarının uygun görüldüğü belirtilmiş olup, söz konusu 'Rezerv Yapı Alanı'nın satış işlemi Müdürlüğümüzce tamamlanmıştır
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	
İL	SAKARYA	
İLÇE	ARİFİYE	
MAHALLE	ADLİYE	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	1.021,14	
BAŞVURU SAHİBİ		Bakanlığımıza tahsisli bulunan ve Rezerv Yapı Alanı olarak belirlenen 271 adet taşınmazın 13-14 Nisan 2023 tarihinde açık artırma yöntemi ile satışı müzayedesinde "LOT 231 Sakarya İli, Kocaali İlçesi, Hızar Mahallesi 1117 Ada, 3 parsel sayılı taşınmazın açık artırma ile satışı" sonucunda satış işlemleri Müdürlüğümüzce tamamlanmıştır.
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	
İL	SAKARYA	
İLÇE	KOCAALİ	
MAHALLE	HIZAR	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	730,09	

BAŞVURU SAHİBİ		Bakanlığımıza tahsisli bulunan ve Rezerv Yapı Alanı olarak belirlenen 271 adet taşınmazın 13-14 Nisan 2023 tarihinde açık artırma yöntemi ile satışı müzayedesinde "LOT 232 Sakarya İli, Kocaali İlçesi, Yeni Mahalle 870 Ada, 4 parsel sayılı taşınmazın açık artırma ile satışı" sonucunda satış işlemleri Müdürlüğümüzce tamamlanmıştır.
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	
İL	SAKARYA	
İLÇE	KOCAALİ	
MAHALLE	YENİ	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	924,11	
BAŞVURU SAHİBİ		6306 sayılı Afet Riski Altındaki alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında rezerv yapı alanı olarak belirlenerek aynı Kanunun Uygulama İşlemleri başlıklı 6'ncı maddesinin beşinci fıkrasının (e) bendi ile (g) bendi hükümleri gereğince Bakanlığımız yetkisi kapsamında 499 Muhtelif Arsa Müzayedesinde satışı yapılan 'LOT 381 Sakarya İli, Kocaali İlçesi, Alandere Mahallesi 378 Ada, 13 Parsel sayılı taşınmazların açık artırma ile satışı sonucunda satış işlemleri Müdürlüğümüzce tamamlanmıştır.
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	
İL	SAKARYA	
İLÇE	KOCAALİ	
MAHALLE	ALANDERE	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	270,58	
BAŞVURU SAHİBİ		6306 sayılı Afet Riski Altındaki alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında rezerv yapı alanı olarak belirlenerek aynı Kanunun Uygulama İşlemleri başlıklı 6'ncı maddesinin beşinci fıkrasının (e) bendi ile (g) bendi hükümleri gereğince Bakanlığımız yetkisi kapsamında 499 Muhtelif Arsa Müzayedesinde satışı yapılan 'LOT 384 Sakarya İli, Kocaali İlçesi, Yalı Mahallesi 176 Ada, 16 Parsel sayılı taşınmazların açık artırma ile satışı' sonucunda satış işlemleri Müdürlüğümüzce tamamlanmıştır.
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	
İL	SAKARYA	
İLÇE	KOCAALİ	
MAHALLE	YALI	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	270,00	
BAŞVURU SAHİBİ		6306 sayılı Afet Riski Altındaki alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında rezerv yapı alanı olarak belirlenerek aynı Kanunun Uygulama İşlemleri başlıklı 6'ncı maddesinin beşinci fıkrasının (e) bendi ile (g) bendi hükümleri gereğince Bakanlığımız yetkisi kapsamında 499 Muhtelif Arsa Müzayedesinde satışı yapılan 'LOT 385 Sakarya İli, Kocaali İlçesi, Yalı Mahallesi 193 Ada, 2 Parsel sayılı taşınmazların açık artırma ile satışı' sonucunda satış işlemleri Müdürlüğümüzce tamamlanmıştır.
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	
İL	SAKARYA	
İLÇE	KOCAALİ	
MAHALLE	YALI	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	350,00	
BAŞVURU SAHİBİ		6306 sayılı Afet Riski Altındaki alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında rezerv yapı alanı olarak belirlenerek aynı Kanunun Uygulama İşlemleri başlıklı 6'ncı maddesinin beşinci fıkrasının (e) bendi ile (g) bendi hükümleri gereğince Bakanlığımız yetkisi kapsamında 499 Muhtelif Arsa Müzayedesinde satışı yapılan 'LOT 382 Sakarya İli, Kocaali İlçesi, Alandere Mahallesi 390 Ada, 12 Parsel sayılı taşınmazların açık artırma ile satışı' sonucunda satış işlemleri Müdürlüğümüzce tamamlanmıştır.
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	
İL	SAKARYA	
İLÇE	KOCAALİ	
MAHALLE	ALANDERE	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	269,37	
BAŞVURU SAHİBİ		6306 sayılı Afet Riski Altındaki alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında rezerv yapı alanı olarak belirlenerek aynı Kanunun Uygulama İşlemleri başlıklı 6'ncı maddesinin beşinci fıkrasının (e) bendi ile (g) bendi hükümleri gereğince Bakanlığımız yetkisi kapsamında 499 Muhtelif Arsa Müzayedesinde satışı yapılan 'LOT 386 Sakarya İli, Kocaali İlçesi, Yalı Mahallesi 195 Ada, 13 Parsel sayılı taşınmazların açık artırma ile satışı' sonucunda satış işlemleri Müdürlüğümüzce tamamlanmıştır.
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	
İL	SAKARYA	
İLÇE	KOCAALİ	
MAHALLE	YALI	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	290,00	

BAŞVURU SAHİBİ		6306 sayılı Afet Riski Altındaki alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında rezerv yapı alanı olarak belirlenerek aynı Kanunun Uygulama İşlemleri başlıklı 6'ncı maddesinin beşinci fıkrasının (e) bendi ile (g) bendi hükümleri gereğince Bakanlığımız yetkisi kapsamında 499 Muhtelif Arsa Müzayedesinde satışı yapılan 'LOT 046 Sakarya İli, Sapanca İlçesi, Kırkpınar Tepebaşı Mahallesi 300 Ada, 8 parsel sayılı taşınmazların açık artırma ile satışı' sonucunda satış işlemleri Müdürlüğümüzce tamamlanmıştır.
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	
İL	SAKARYA	
İLÇE	SAPANCA	
MAHALLE	KIRKPINAR TEPEBAŞI	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	1.744,74	
BAŞVURU SAHİBİ		6306 sayılı Afet Riski Altındaki alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında rezerv yapı alanı olarak belirlenerek aynı Kanunun Uygulama İşlemleri başlıklı 6'ncı maddesinin beşinci fıkrasının (e) bendi ile (g) bendi hükümleri gereğince Bakanlığımız yetkisi kapsamında 40 İLde 499 Muhtelif Arsa Müzayedesinde satışı yapılan 'LOT 047 Sakarya İli, Sapanca İlçesi, Memnuniye Mahallesi 215 Ada, 4 parsel sayılı taşınmazların açık artırma ile satışı' sonucunda satış işlemleri Müdürlüğümüzce tamamlanmıştır.
ALAN CİNSİ	REZERV YAPI ALANI	
İL	SAKARYA	
İLÇE	KOCAALİ	
MAHALLE	ALANDERE	
YÜZ ÖLÇÜMÜ (M2)	2.509,64	

RİSKLİ YAPI TESPİTLERİ	
Risk Tespiti Yapılan Yapı Toplam Başvuru Sayısı	829
Toplam Onaylanan Riskli Yapı Rapor Sayısı	816
İncelenme Aşamasında Olan Riskli Yapı Rapor Sayısı	2
Kapsam Dışına Alınan Riskli Yapı Sayısı	21
Yıkılan Riskli Yapı Sayısı	690

VI. ORMAN

Sakarya'da 5 Orman İşletme Müdürlüğü ile 1 Fidanlık Müdürlüğü bulunmaktadır.

Sakarya ilinde ormanlık alanların toplamı 208.226 ha. olup, İl yüzölçümünün yaklaşık %43'nü oluşturmaktadır. İl'de 5831'e göre orman sınırları dışına çıkarılan 2/B alanı toplam 31.907 ha.'dır.

Sakarya ilinde ORKÖY çalışmaları kapsamında; **2003-2021** döneminde orman köylerinde yaşayan 4.561 aileye ve 6 Kooperatife 58.413.576 TL kredi/hibe desteği sağlanmıştır.**2022** yılında ise 197 aileye 9.520.214 TL ve 1 kooperatife 10.820.214 TL olmak üzere toplam 20.340.428 TL kredi/hibe desteği sağlanmıştır. İlimizde **2023** yılında 247 aileye 15.695.412 TL kredi/hibe ödemesi gerçekleştirilmiştir.

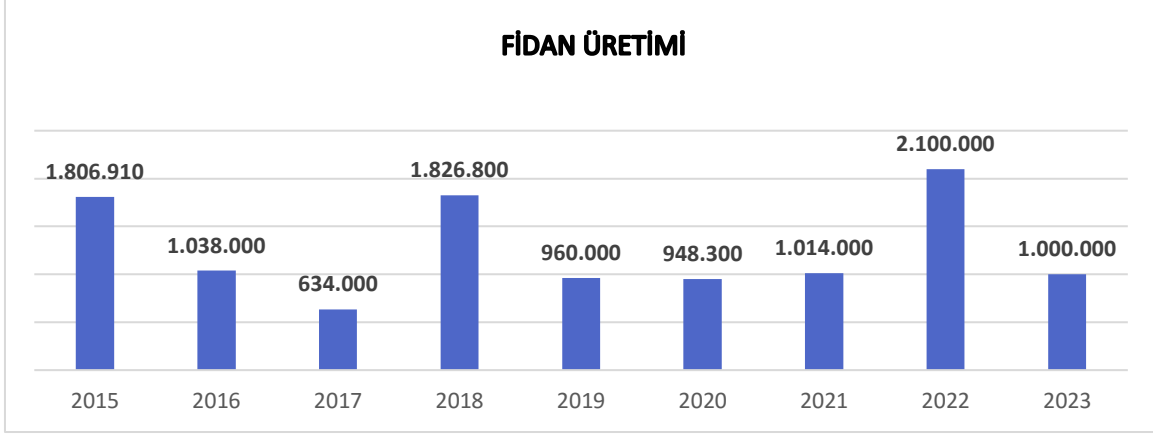
2024 yılında ise 40 Milyon TL ORKÖY kredi desteği verilecektir.

Orman Yangınlarıyla Mücadele

2023 yılında çıkan orman yangını sayısı	2022 yılında zarar gören alan miktarı (Hektar)	2022 yılında çıkan orman yangını sayısı	2022 yılında zarar gören alan miktarı (Hektar)
40	26,73	40	16,33
Yangın başına 0,67 ha.		Yangın başına 0,41 ha.	

Fidan Üretimi

İlimizde **2023** yılı fidan üretiminde programda olan 1.000.000 adet fidanın yıl sonunda tamamının gerçekleşmesi sağlanmıştır.

Ağaçlandırma Çalışmaları

2023 yılı ağaçlandırma çalışmalarında programda olan 10 ha alanın, yıl sonu itibariyle tamamının gerçekleşmesi sağlanmıştır.

DSİ 3. Bölge Müdürlüğü Sakarya İli Çalışma ve Faaliyetleri (2003 - 2023 Yılları)

- Tamamlanan 6 adet Baraj ve Gölet ile; 2003 yılından bugüne kadar 2 adet baraj ve 4 gölet tamamlanmış olup, toplamda 4,64 milyon m³ su depolanmıştır.
- Tamamlanan 12 adet Sulama tesisi ile; 2003 yılından bugüne kadar 12 adet Sulama tesisi tamamlanmış olup, toplamda 50.460 dekar alan sulamaya açılmıştır. Böylece çiftçilere yılda 378 milyon TL zirai gelir artışı sağlanmıştır.
- Tamamlanan 9 adet HES tesisi ile; Yıllık 0,34 milyar kilowatt.saat enerji üretimi sağlanmıştır.
- Tamamlanan 61 adet dere ıslah tesisleri ile; Toplam 163 adet meskûn mahal ve 130.460 dekar arazi taşkınlardan korunmuştur.

Korunan Alanlar

Sakarya ilinde; 3 Tabiat Parkı, 4 Sulak Alan, 1 Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, 2 Tabiat Anıtı, 1 Ulusal Öneme Haiz Sulak Alan, 4 Mahalli Öneme Sahip Sulak Alan bulunmaktadır. İl'deki korunan alanların toplamı 21.801,49 hektar olup, İl yüzölçümünün %4,52'sini oluşturmaktadır. Acarlar Longozu Sulak Alanı 17.528 ha. alan ile en geniş yüzölçümüne sahiptir. Longoz kumul alan, bataklık, su basar orman ve göl olmak üzere dört farklı ekosistemi barındırmaktadır. İkinci büyük korunan alan olan Büyük Akgöl Sulak Alanı 2.957 ha. ile zengin çeşitliliğe ve farklı ekosistemlere sahiptir.

VII. EĞİTİM

İlköğretim ve Ortaöğretim

2023-2024 Eğitim-Öğretim yılında; 110 anaokulu, 281 ilkokul, 36 imam hatip ortaokulu ile birlikte 251 ortaokul olmak üzere 642 temel eğitim kurumumuz ve 67 genel ortaöğretim, 24 imam hatip lisesi ile birlikte 80 mesleki ve teknik ortaöğretim ve olmak üzere toplam 147 ortaöğretim kurumu ve 5 milletlerarası (2 ilkokul, 1 ortaokul, 2 lise) okul bulunmaktadır. İlimiz genelinde resmi/özel olmak üzere toplam 794 okulumuz bulunmaktadır.

İlimizdeki net okullaşma oranları okul öncesinde 5 yaş düzeyinde %97,60; ilkokulda %94,53 ortaokulda %91,05 ilköğretimde %95,19 ve ortaöğretimde %97,29'dur. Derslik başına düşen öğrenci sayısı ilkokul ve ortaokulda 24, ortaöğretimde ise 27'dir.

Ortaöğretimde mesleki eğitimin payı %52,48, din öğretiminin payı %7,56 olup, toplam mesleki eğitimin payı %60,04 ve genel ortaöğretimin payı %39,96'dır.

İlimiz erkek nüfusunun %99,39'u, kadın nüfusunun %96,46'sı okur-yazar olmak üzere İlimiz nüfusunun %97,93'ü okuma yazma bilmektedir. Türkiye okuma yazma ortalaması %97,52'dir.

İlimizde bulunan 17 Pansiyonun 2.124 Yatak Kapasitesi vardır.

Derslik Durumu:

İlimizde 7.264 resmi, 1.548 özel olmak üzere toplam 8.812 derslik bulunmaktadır.

DERSLİK SAYISI	RESMİ	ÖZEL	TOPLAM
GENEL TOPLAM	7.190	1.472	8.662
ANAOKULU (Bağımsız Anaokulu)	258	203	461
İLKOKUL	2.338	416	2.754
ORTAOKUL	2.314	418	2.732
ORTAÖĞRETİM	2.280	435	2.715

Not 1: Anasınıfı verileri buldukları eğitim kademesinde sayılmıştır.

Öğretmen Durumu:

2023-2024 Eğitim-Öğretim yılında resmi okul/kurumlarımızda 477 okul ve kurum Müdürü (55'i görevlendirme) ve 12.684 öğretmen normu olup 11.602 öğretmen görev yapmaktadır.

Öğrenci Durumu:

İlimizde **2023-2024** Eğitim-Öğretim yılında; 27.107 okul öncesi, 64.991 ilkokul, 58.114 ortaokul, 68.480 ortaöğretim olmak üzere toplam 218.692 örgün eğitim öğrencisi, açık öğretim öğrencileri ile birlikte 229.617 öğrenci eğitim-öğretim görmektedir.

ÖĞRENCİ SAYISI 2022-2023 (Örgün eğitim)	RESMİ	ÖZEL	TOPLAM
		200.322	18.370
ÖĞRENCİ SAYISI (Açıköğretim dahil)	10.925		229.617
OKUL ÖNCESİ	22.898	4.209	27.107
Meb Dışı Kurumlar*	3.665	1.510	5.175
İLKOKUL	60.731	4.260	64.991
ORTAOKUL	53.121	4.993	58.114
İmam Hatip Ortaokulu**	9.766	-	9.766
ORTAÖĞRETİM	63.572	4.908	68.480
Genel Ortaöğretim	24.116	3.255	27.371
Mesleki Ortaöğretim***	34.278	1.653	35.931
İmam Hatip Lisesi	5.178	-	5.178
AÇIKÖĞRETİM (Ortaokul+Lise)	10.925		10.925

*MEB Dışı Kurumlar; ASPB bağlı 3 yaş ve üzeri ve DİB'e bağlı 4-6 yaş kurs öğrencilerini kapsar. Okulöncesi kademesine dahildir.

**İHO öğrenci sayıları Ortaokul kademesine dâhil edilmiştir.

***19.721 Mesem Öğrencisi Mesleki Ortaöğretim kademesine dâhil edilmiştir.

Yükseköğretim

- ❖ Sakarya ilinde iki yükseköğretim üniversitesi mevcuttur. Sakarya Üniversitesi ve Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (SUBÜ).
- ❖ Sakarya Üniversitesi'nde **2023-2024** Eğitim Öğretim Dönemi itibariyle 15 fakülte, 6 enstitü, 2 yüksekokul ve 3 meslek yüksekokulu bulunmaktadır
- ❖ Sakarya Üniversitesi'nde **2023** yılı öğrenci sayısı 53.418, akademik personel sayısı 1.641'dir.
- ❖ Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde (SUBÜ) 6 fakülte, 1 yüksekokul, 15 meslek yüksekokulu, 1 enstitü bulunmaktadır.
- ❖ SUBÜ'de **2023** yılı öğrenci sayısı 25.899, akademik personel sayısı 631'dir.

VIII. GENÇLİK VE SPOR

İlimizde 1 adet 28.154 kişilik Stadyum, 16 kapalı spor salonu, antrenman salonları, hizmet binaları ve lojmanlar dahil toplam 166 spor tesisi mevcuttur. Spor Kulübü sayısı 394'dür. İlimizde 22 branşta 70 bayan, 104 erkek toplam 174 milli sporcumuz bulunmaktadır.

İlimizde özel barınma hizmeti veren yurtlar 5.713 yatak kapasitesine sahiptir. **2023-2024** Eğitim Öğretim Dönemi itibariyle Sakarya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne bağlı merkezde 7 yurt, ilçelerde 5 yurt olmak üzere toplam 12 yurt (44 blok), 17.367 (10.340 kız, 7.027 erkek) kapasite ile öğrencilerimize hizmet vermektedir.

IX. EKONOMİK DURUM

Sakarya'nın ekonomisinde tarım %6, sanayi %47 ve hizmetler sektörü %47 paya sahiptir. Referans olabilecek büyük ölçekli sanayi kuruluşları; otomotiv sanayi (Toyota, Otocar, Türk Traktör, Başak Traktör, Tırsan.), savunma sanayi (Milli Tank, Zırhlı Muharebe Araçları, Fırtına Obüsleri), TÜRASAŞ (Vagon ve Motorlu Tren Setleri İmalatı).

Sakarya’da Başlıca Mamuller: Otomotiv ürünleri (otomobil, otobüs, traktör, zırhlı güvenlik araçları), çelik, metal, kimya sanayi ürünleri, makina ve makina parçaları, elektrik malzemeleri, mobilya ve orman ürünleri, tekstil, gıda, süs bitkisi, tarım ürünleri, beyaz et.

2022 yılı sonu itibariyle Sakarya Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı şirket tipi üyeler; limitet şirket 7755, gerçek kişi ticari işletmesi 2425, anonim şirket 1989, kooperatif 202, diğer iktisadi işletmeler 22, kolektif şirket 19, dernek iktisadi işletmesi 11, yabancı şirketin Türkiye merkez, şubesi 4, komandit şirket 4, vakıf iktisadi işletmesi 2, diğer kamu ticari işletmeleri 1 ve diğer 1 adettir.

2023 yılı sonu itibariyle Sakarya Ticaret ve Sanayi Odasının Faaliyet, Hizmet ve İşlem Sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	GÖREV ADI	TOPLAM
1	Toplam Askıdaki Üye Sayısı	48.630
2	Toplam Üye Sayısı	197.897
3	Toplam Faal Üye Sayısı	149.267
4	Adres Askıdan Düşürme İşlemleri	-
5	Adres Askıya Alma İşlemleri	-
6	Açılan Anonim Şirket Sayısı	304
7	Açılan Kolektif Şirket Sayısı	-
8	Açılan Kooperatif Sayısı	8
9	Açılan Limitet Şirket Sayısı	1.395
10	Açılan Şahıs Şirket Sayısı	237
11	Kapanan Anonim Şirket Sayısı	98
12	Kapanan Diğer Şirketler Sayısı	-
13	Kapanan Kolektif Şirket Sayısı	1
14	Kapanan Gerçek Kişiler Sayısı	-
15	Kapanan Limitet Şirket Sayısı	294
16	Kapanan Kooperatif Sayısı	10
17	Kapanan Şahıs Şirket Sayısı	204
18	Oda Sicil Belge Hizmet Sayısı	23.275
19	E-Belge Sayısı	6.489
20	Üye Veri Güncelleme Sayısı	497
21	Üye Kimlik Kartı Sayısı	131

2023 yılı sonu itibariyle Sakarya Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliğine kayıtlı üye sayısı ise 35.598’dir.

ÖNEMLİ EKONOMİK GÖSTERGELER**GSYİH ve SOSYAL YAŞAM ENDEKSİ**

Kişi Başına GSYİH Miktarı (TL)	Türkiye: 52.316	49.757
--------------------------------	-----------------	--------

Sosyal Yaşam Endeksinde Türkiye Sıralamasındaki Yeri	2 nci
--	-------

DIŞ TİCARET

İhracat 2023 Ocak-Kasım (İller Sıralamasında 8 nci)	5.514.975.000 \$
---	------------------

İthalat 2023 Ocak-Kasım (İller Sıralamasında 11 nci)	3.612.709.000 \$
--	------------------

Dış Ticaret Hacmi 2023 Ocak-Kasım (İller Sıralamasında 8 nci)	9.127.684.000 \$
---	------------------

İhracatın İthalatı Karşılama Oranı 2023 Ocak-Kasım	% 152
--	-------

Dış Ticaret Dengesi 2023 Ocak-Kasım	+ 1.902.266.000 \$
-------------------------------------	--------------------

MALİYE

Vergi Gelirleri Tahakkuk (TL) 2023	26.890.270.863
------------------------------------	----------------

Vergi Gelirleri Tahsilat (TL) 2023	25.401.110.703
------------------------------------	----------------

Tahsilat Oranı-2023	% 94
---------------------	------

Genel Bütçe Giderleri (TL) 2023	19.507.255.000
---------------------------------	----------------

BANKACILIK

Toplam Nakdi Kredi (TL) 2023/9 (İller Sıralamasında 24 üncü)	75.372.050.000
--	----------------

Toplam Mevduat (TL) 2023/9 (İller Sıralamasında 22 nci)	70.996.191.000
---	----------------

İSTİHDAM ve SOSYAL GÜVENLİK

4/a Kapsamında SSK'lı Sayısı	2021	2022	2023
	236.187	247.111	248.558

Kayıtlı İşsiz Sayısı (İŞ-KUR) 2023-Aralık	28.076
---	--------

Kayıtlı İşgücü (İŞ-KUR) 2023-Aralık	77.586
-------------------------------------	--------

TARIM

Tarım Sektörünün Üretim Değeri (TL)	6.525.173.000
-------------------------------------	---------------

Tarım Alanlarının İl Arazisindeki Ağırlık Durumu	% 42,37
--	---------

Tarımsal Arazilerin Sulanma Durumu	% 21,72
------------------------------------	---------

Tarımsal Destekleme Miktarı (TL) 2022	315.000.000
---------------------------------------	-------------

Tarımsal Örgüt Sayısı (186.866 Üye)	165
-------------------------------------	-----

Gıda İşletme Sayısı	10.814
---------------------	--------

SANAYİ

Organize Sanayi Bölgeleri Sayısı	9
----------------------------------	---

Organize Sanayi Bölgeleri Alanı (Ha.)	2.300
---------------------------------------	-------

Organize Sanayi Bölgeleri Fiili İstihdamı	29.710
---	--------

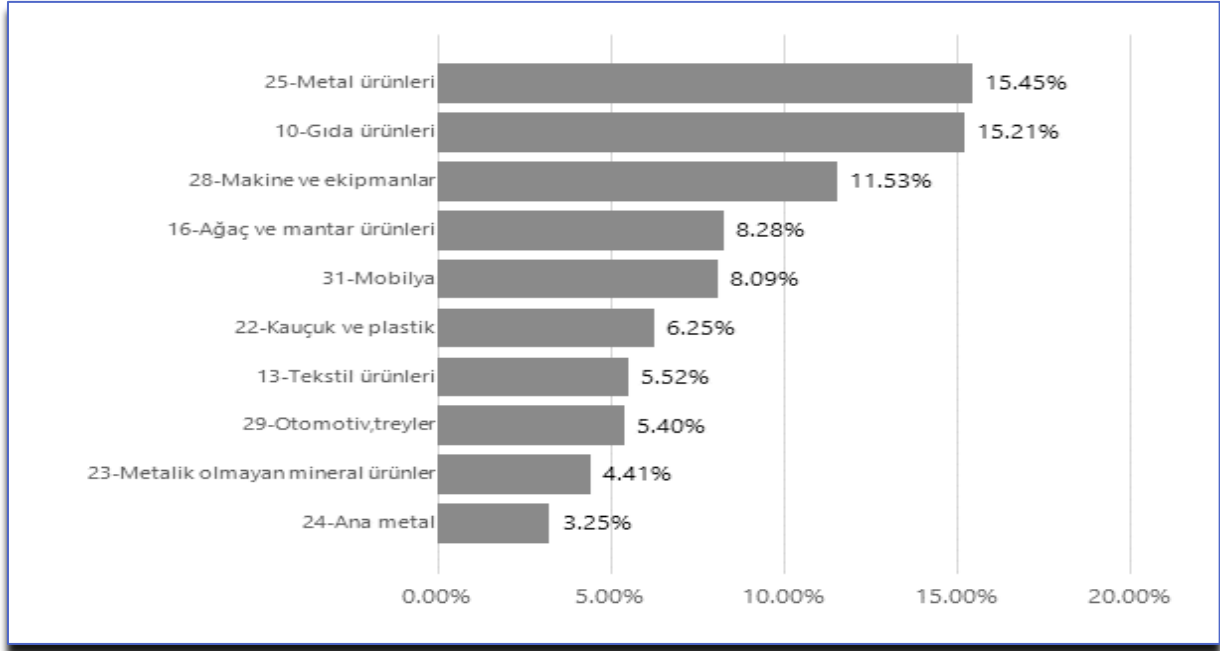
Küçük Sanayi Siteleri Sayısı	9
------------------------------	---

Küçük Sanayi Sitelerinde Toplam İşyeri Sayısı	1.202
---	-------

Küçük Sanayi Sitelerinde Toplam Çalışan Sayısı	3.175
--	-------

ENERJİ	
Elektrik Enerjisi Üretimi (kWh) 2023	4.227.408.000
Elektrik Enerjisi Tüketimi (kWh) 2023	4.519.298.000
Doğalgaz Tüketimi (AGDAŞ) (m ³) 2023	535.583.395
KAMU YATIRIMLARI	
Toplam Proje Sayısı 2023 Aralık	563
Toplam Proje Tutarı (TL) 2023	27.242.449.381
Toplam Ödenek Tutarı (TL) 2023	9.453.258.308

Sakarya'da Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı

Sakarya'da Sanayi Sektöründe İstihdamın Dağılımı

Sektör Adı	Çalışan Sayısı	İl Payı
29-Otomotiv,treyler	17.970	20,75%
25-Metal ürünleri	12.623	14,58%
10-Gıda ürünleri	10.809	12,48%
28-Makine ve ekipmanlar	6.746	7,79%
13-Tekstil ürünleri	5.089	5,88%
14-Giyim eşyaları	5.035	5,81%
24-Ana metal	4.526	5,23%
22-Kauçuk ve plastik	4.090	4,72%
16-Ağaç ve mantar ürünleri	2.961	3,42%
30-Diğer ulaşım araçları	2.551	2,95%
Toplam	86.588	100%

Sakarya'da 9 Küçük Sanayi Sitesinde 1.208 işyeri olup, toplam çalışan sayısı 3.175'dir. Sakarya Organize Sanayi bilgileri aşağıda gösterilmiştir.

OSB ADI	KURULUŞ TARİHİ	BAKANLIK ONAY TARİHİ / SİCİL NO	ALANI (HEKTAR)	PARSEL SAYISI	TAHSİS EDİLEN PARSEL SAYISI	TAHSİS EDİLMEYEN PARSEL SAYISI	ÜRETİMDEKİ TESİS SAYISI	ÜRETİME ARA VEREN / İPTAL EDİLEN TESİS SAYISI	İNŞAATI DEVAM EDEN TESİS SAYISI	PROJE SAFHASINDAKİ TESİS SAYISI	MEVCUT İSTİHDAM	DOLULUK ORANI (%)
SAKARYA 1. OSB (HANLI)	7.06.1993	07.06.1993 169	272	123	130	0	78	4	27	14	12.210	88,62
SAKARYA 2. OSB (HENDEK)	5.03.1997	24.04.2001 154	352	95	95	0	83	4	7	1	10.980	98,95
SAKARYA 3. OSB (SÖĞÜTLÜ)	18.08.1998	05.04.2001 117	328	91	91	0	63	1	18	9	4.968	90,11
KARASU OSB	2.07.2007	22.07.2008 256	44,06	6	6	0	2	0	4	0	305	100,00
FERİZLİ OSB	22.12.2009	22.12.2009 270	154,17	73	73	0	29	1	15	28	1050	61,64
KAYNARCA MOBİLYA İHTİSAS OSB	8.03.2010	8.03.2010 271	90,80	45	42	3	5	0	33	4	197	84,44
DOĞU MARMARA MAKİNE İMALATÇILARI İHTİSAS OSB (KAYNARCA)	3.03.2015	03.03.2015 305	312,70	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
SAKARYA OTOMOTİV VE METAL İHTİSAS OSB (FERİZLİ)	21.07.2022	21.07.2022 378	524	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
SAKARYA SÖĞÜTLÜ OSB	09.03.2023	09.03.2023 392	229,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOPLAM			2.306,97	433	430	3	260	10	104	56	29.710	86,37

Dış Ticaret İller Sıralamasında Sakarya (TÜİK-2021 Yılı);

- ✓ **Dış Ticaret Hacmi:** 8.584.769.000 \$ ile 8 nci,
- ✓ **İhracat:** 5.332.866.000 \$ ile 7 nci
- ✓ **İthalat:** 3.251.903.000 \$ ile 11 nci

Dış Ticaret İller Sıralamasında Sakarya (TÜİK-2022 Yılı);

- ✓ **Dış Ticaret Hacmi:**8.824.415.000 \$ ile 9 ncu,
- ✓ **İhracat:**5.274.155.000 \$ ile 8 nci,
- ✓ **İthalat:**3.550.260.000 \$ ile 11 nci.

Dış Ticaret İller Sıralamasında Sakarya (TÜİK-2023 Yılı Ocak-Kasım);

- ✓ **Dış Ticaret Hacmi:** 9.127.684.000 \$ ile 8 inci,
- ✓ **İhracat:** 5.514.975.000 \$ ile 8 inci,
- ✓ **İthalat:** 3.612.709.000 \$ ile 11 inci.

Sakarya'nın **2023** yılı Ocak-Kasım ayları arasında ihracatın ithalatı karşılama oranı %152'dir. Dış ticaret hacmi en yüksek 10 ilimiz arasında İhracatın İthalatı karşılama oranı bakımından İinci sıradadır.

X. TURİZM

Sakarya, kültür ve turizm bakımından önemli bir potansiyele ve çeşitliliğe sahiptir. İl'de Taraklı Evleri gibi zengin kültürel değerler yanında orman, yayla, göl, deniz ve kaplıca gibi doğa turizmi olanakları da vardır. Ayrıca, yamaç paraşütü, doğa yürüyüşleri ve eko-turizm gibi alternatif turizm olanakları ve turistik hizmet altyapısı mevcuttur.

İlimizde Sakarya Müzesi, Geyve-Alifuatpaşa Kuvayı Milliye Müzesi ve Adapazarı Deprem Müzesi olmak üzere 3 müze vardır. İl'de korunması gereken taşınmaz kültür varlığı 523 olup, 45 Arkeolojik Sit Alanı ve 2 Kentsel Sit Alanı mevcuttur.

2023 yıl sonu itibariyle 63.193 yabancı olmak üzere 588.007 turist İlimizi ziyaret etmiştir.

İlimizde Turizm İşletme Belgeli otel ve tesislerin 5.980 yatak kapasitesi, Yatırım Belgeli otel ve tesislerin 1.447 yatak kapasitesi olmak üzere, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı otel ve tesislerin toplam yatak kapasitesi 7.427'dir. Ayrıca, İlimizde bulunan Belediye belgeli tesislerin tamamına Basit Konaklama Turizm İşletme Belgesi verilmiştir. Bunların yatak kapasitesi 8.239'dur.

İlimizde 95 A grubu, 5 C grubu olmak üzere 100 adet Bakanlıktan Belgeli Seyahat Acentası bulunmaktadır.

Tiyatro ve Sinema

Sinema Salonu Sayısı: 39 sinema salonu (4.319 koltuk)

Yerel Medya Kuruluşları

İlimizde 1 yerel televizyon, 10 yerel radyo ve 7 yerel gazete bulunmaktadır.

XI. TARIM

Arazi Yapısı

Arazi Dağılımı	Dekar	% Oranı
Tarım Alanı	2.043.595	42,37
Orman Alanı	2.082.260	43,17
Çayır-Mera Alanı	70.805	1,47
Diğer Alan	408.412	8,47
Göl ve Baraj Alanı	218.010	4,52
YÜZÖLÇÜMÜ	4.823.000	100

İldeki tarım alanları, Sakarya Nehrinin suladığı verimli alüvyal topraklardan oluşmaktadır. Arazilerin küçük ve parçalı olması; İldeki tarımsal faaliyetleri, birim alandan daha yüksek gelir elde edilebilecek alanlara yönlendirmiştir. İldeki mevcut tarım işletmelerinde, genellikle bitkisel ve hayvansal üretim birlikte yapılmaktadır. İlin kuzeyinde fındık, orta kuşakta tarla ziraatı, güneyinde meyvecilik hâkimdir. Son yıllarda etlik piliç yetiştiriciliği ile dış mekân süs bitkisi yetiştiriciliği hızla gelişmiştir. İldeki sulanabilir 93.000 ha. tarım alanının 20.192 ha. sulanmaktadır.

Sakarya'nın Türkiye Bitkisel Üretimindeki Yeri

Ürünler	Üretim Miktarı (Ton)	Marmara'nın %	TR'nin %	Sıralama	
				Marmara	Türkiye
Fındık	98.469	84	12,9	1	3
Mısır (Dane)	305.777	29	3,6	1	8
Buğday	27.958	0,9	0,2	9	63
Üzüm (Sofralık,çekirdekli)	66.074	40	4,3	1	7
Arpa	10.479	1,5	0,13	10	66
Ayçiçeği	9.743	0,9	4,1	9	27
Ayva	102.413	73	52	1	1
Marul (Kıvırcık)	43.296	39	17,1	1	1
Enginar	5.841	36	14,3	2	4
Kivi	7.657	15	7,6	3	6
Balkabağı	7.041	20	7,6	1	4
Kereviz	3.824	37	14,8	1	2
Şeftali	17.421	5	2,2	4	10
Armut	16.442	6	3	2	3
Karnabahar	9.747	24	4	2	7
Ispanak	8.228	20	3,6	2	7
Barbunya	4.109	20	5,4	3	7
Ürünler	Üretim Miktarı (Adet)	Marmara'nın %	TR'nin %	Sıralama	
				Marmara	Türkiye
Süs Bitkileri (Toplam)	39.916.500	14	1,92	2	8
Kesme Çiçek (Gerbera)	1.540.000	38	2,17	2	6
İç Mekan Süs Bitkileri	790.000	6,5	1,77	5	10
Dış Mekan Süs Bitkileri	37.586.500	20	25	2	2

İşlenen Tarım Alanları

Tarım Alanı	Ekim Alanı (da)				
	2019 (TÜİK)	2020 (TÜİK)	2021 (TÜİK)	2022 (TÜİK)	2023 (İVA)
Tarla Bitkileri Alanı	752.021	758.128	789.766	784.046	773.856
Kullanılmayan Alan (Mülkiyet sorunları vs.)	890	9.050	6.980	7.170	3.451
Sebze Alanı	77.728	76.907	76.827	73.647	69.742
Meyve Alanı	904.183	914.509	956.676	950.833	954.425
Süs Bitkileri Alanı	10.753	11.178	10.528	10.094	10.202
TOPLAM	1.745.575	1.769.772	1.840.777	1.825.790	1.811.676

Bitkisel Üretim

Bitkisel Üretim Miktarları	Üretim Miktarı (ton)				
	2019 (TÜİK)	2020 (TÜİK)	2021 (TÜİK)	2022 (TÜİK)	2023 (İVA)
Tarla Bitkileri Üretimi - Ton	1.464.040	1.491.687	1.497.124	1.423.824	1.467.698
Sebze Üretimi - Ton	188.393	186.976	183.463	184.322	165.480
Meyve Üretimi - Ton	376.418	367.013	381.497	375.364	344.619
TOPLAM	2.028.851	2.048.676	2.062.084	1.983.510	1.977.797
Süs Bitkileri Üretimi - Adet	41.030.500	41.828.620	39.853.620	39.916.500	40.616.500

Başlıca Bitkisel Ürünler

ÜRÜN ÇEŞİDİ	EKİLEN ALAN (DA)			ÜRETİM (TON)		
	2021 (TÜİK)	2022 (TÜİK)	2023 (İVA)	2021 (TÜİK)	2022 (TÜİK)	2023 (İVA)
Fındık	794.552	789.135	792.272	96.173	98.469	86.878
Mısır (Dane)	313.653	322.537	305.717	294.847	305.777	322.203
Mısır (Silajlık)	124.432	109.859	167.326	720.948	640.139	889.209
Buğday	87.481	84.645	85.220	32.772	27.958	31.555
Üzüm	48.092	48.299	48.092	61.026	66.074	51.686
Arpa	33.550	32.503	34.316	10.957	10.479	10.978
Ayçiçeği	30.403	37.564	38.897	8.936	9.743	10.128
Ayva	27.011	26.991	27.092	103.394	102.413	93.511
Marul (Kıvırcık)	16.252	19.814	19.213	31.819	43.296	48.140
Enginar	4.100	3.928	3.820	6.100	5.841	5.664
Kivi	2.568	2.647	2.670	5.292	7.657	7.660
Balkabağı	2.643	2.308	2.262	7.862	7.041	6.278

Karma Yem Üretim Miktarı (Ton/Yıl)

Yıllar	Sığır Besi Yemi	Sığır Süt Yemi	Etlik Piliç Yemi	Yumurta Yemi	Diğer Karma Yemler	Genel Toplam
2021	101.068	69.135	382.485	90.866	198.870	842.424
2022	104.375	50.416	430.261	56.662	232.771	874.485
2023	82.980	42.921	413.024	35.301	433.570	1.007.796

Sakarya'nın Hayvan Mevcudu

BÜYÜKBAŞ CANLI HAYVAN SAYISI (Baş)					
HAYVAN CİNSİ	2019 (TÜİK)	2020 (TÜİK)	2021 (TÜİK)	2022 (TÜİK)	2023 (TÜRKVET)
Siğir (Saf Kültür)	75.130	81.286	88.358	85.655	73.767
%	42	45	46	45	38
Siğir (Kültür Melezi)	89.522	91.238	97.206	94.917	119.759
%	51	50	50	50	61
Siğir (Yerli)	12.356	9.707	8.463	9.805	1.954
%	7	5	4	5	1
Siğir (Toplam)	177.008	182.231	194.027	190.377	195.480
Manda	1.512	1.481	1.802	1.774	2.289
BÜYÜKBAŞ (TOPLAM)	178.520	183.712	195.829	192.151	197.769

KÜÇÜKBAŞ CANLI HAYVAN SAYISI (Baş)					
HAYVAN CİNSİ	2019 (TÜİK)	2020 (TÜİK)	2021 (TÜİK)	2022 (TÜİK)	2023 (TÜRKVET)
Koyun (Merinos)	941	3.202	4.532	5.156	1.651
Koyun (Yerli Ve Diğerleri)	55.262	64.507	70.530	74.308	83.585
Koyun Sayısı (Toplam)	56.203	67.709	75.062	79.464	85.236
Keçi (Tiftik)	3	46	72	133	53
Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri)	16.969	19.858	19.359	18.724	17.690
Keçi Sayısı (Toplam)	16.972	19.904	19.431	18.857	17.743
Toplam Küçükbaş Hayvan Sayısı	73.175	87.613	94.493	98.321	102.979

KANATLI HAYVAN SAYILARI (Adet)					
HAYVAN CİNSİ	2019 (TÜİK)	2020 (TÜİK)	2021 (TÜİK)	2022 (TÜİK)	2023 (TÜRKVET)
Et Tavuğu Sayısı	27.943.738	28.656.796	29.518.255	25.581.827	26.162.781
Yumurta Tavuğu Sayısı	1.868.031	2.110.017	2.360.434	2.138.802	1.737.680
Hindi	264.871	207.931	167.761	127.175	109.610
Kaz	4.714	4.447	5.257	5.520	1.000
Ördek ve Beç Tavuğu	15.578	11.646	21.785	21.189	9.990
Toplam Kanatlı Hayvan Sayısı	30.096.932	30.990.837	32.073.492	27.874.513	28.021.061

TEK TIRNAKLI CANLI HAYVAN SAYILARI (Baş)					
HAYVAN CİNSİ	2018 (TÜİK)	2019 (TÜİK)	2020 (TÜİK)	2021 (TÜİK)	2022 (TÜİK)
At (Toplam)	480	520	457	366	416
Katır (Toplam)	14	21	15	14	16
Eşek (Toplam)	112	110	103	92	92
Toplam Tek Tırnaklı Hayvan Sayısı	606	651	575	472	524

*İlimizde ayrıca 800 adet Safkan Yarış Atı vardır.

Sakarya'nın Türkiye Hayvancılığındaki Yeri

Hayvanın Cinsi	Hayvan Sayısı (Baş)	Marmara'nın %	TR'nin %	Sıralama	
				Marmara	Türkiye
Sığır (Saf Kültür)	85.655	6,86	1,03	7	35
Sığır (Kültür Melezi)	94.917	18	1,3	2	20
Sığır (Yerli)	9.805	12	0,8	4	33
Toplam Sığır	190.377	10,25	1,14	4	33
Manda	1.774	9	1,33	7	23
Büyükbaş Toplam	192.151	27	5,09	4	32
Koyun (Merinos)	5.156	0,5	0,13	10	41
Koyun (Yerli)	74.308	2,6	0,18	10	71
Toplam Koyun	79.464	2,04	0,18	10	71
Keçi (Tiftik)	133	0,27	0,02	2	19
Kıl Keçisi	18.724	2,09	0,15	10	69
Toplam Keçi	18.857	2,36	0,17	10	70
Küçükbaş Toplam	98.321	2,11	0,17	10	71
At	416	3,72	0,56	8	52
Et Tavuğu	25.581.827	28,44	10,2	2	3
Yumurta Tavuğu	2.138.802	13,83	1,95	3	13
Arılı Kovan Sayısı	95.857	11,24	1,07	2	29

Hayvansal Üretim ve Su Ürünleri Çalışmaları

Hayvansal Ürünleri Üretim (ton)		
Ürün	2022	2023
Tavuk (Broiler)	961.011 ton	265.201 ton
Et	9.314 ton	9.454 ton
Yumurta (Adet)	620.970.400 adet	629.807.500 adet
Süt	240.075 ton	268.538 ton

Su Ürünleri Üretim (ton)		
Ürün	2022	2023
Kültür Balıkları	770	73
Deniz Balıkları	291.8	9.4
TOPLAM	1061.8	82.4
Kum Midyesi	15000	2440

ARICILIK VERİLERİ					
HAYVAN CİNSİ	2018 (TÜİK)	2019 (TÜİK)	2020 (TÜİK)	2021 (TÜİK)	2022 (TÜİK)
Arılar (Eski Tip) Kovan Sayısı	2.035	2.656	3.375	360	218
Arılar (Yeni Tip) Kovan Sayısı	70.304	68.076	72.401	89.107	95.639
Toplam Kovan Sayısı	72.339	70.732	75.776	89.467	95.857
Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı	882	900	888	1.065	1.175
Bal (ton)	669	636	690	896	1.390
Balmumu (ton)	16.226	16.698	46.268	48.871	52.401

Kayıt Altına Alınan Ev Hayvanı Sayıları

CİNSİYET	KEDİ	KÖPEK
Dişi	7.949	7.291
ERKEK	7.666	12.792
TOPLAM	15.615	20.083

Hayvan Yetiştiriciliği İşletme Sayıları

Hayvancılık İşletmeleri	İşletme Sayısı
Sığır-Manda Bulunan Hayvancılık İşletme Sayısı	19.707
Koyun-Keçi Bulunan Hayvancılık İşletme Sayısı	1.632
Kanatlı İşletme Sayısı	1.132
Arıcılık İşletme Sayısı	1.124
TOPLAM	23.595

İlimizde **2023** yılı tarım ürünlerin ihracatı 105,5 Milyon Dolar olarak gerçekleştirilmiştir.

Tarımsal teşvik ve desteklemeler kapsamında ilimizde **2021** yılı için 186.678.590 TL olarak destekleme ödemesi yapılmıştır. **2022** yılı için 315.000.000 TL tarımsal destekleme ödemesi yapılmıştır.

Sakarya'da toplam 165 adet tarımsal örgüt olup, bu örgütlerde 186.866 üye mevcuttur. 2023 yılında 80 adet kooperatifin, 12 Birliğin genel kurul toplantısı yapılmıştır.

Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi kayıtlarına göre İlimizde gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten 1.139 işyeri ve gıda maddeleri satan ve toplu tüketime sunan yaklaşık 10.814 işyeri bulunmaktadır.

XII. ENERJİ

Sakarya İli elektrik tüketimi, **2022** yılında 4.234.687.366 kWh, **2023** yılında 4.519.298.000 kWh olarak gerçekleşmiştir. Sakarya İli elektrik üretimi **2022** yılında 5.402.449.623 kWh, **2023** yılında 4.227.408.000 kWh olarak gerçekleşmiştir.

Sakarya’da yıllar itibariyle abone (SEDAŞ) sayılarına göre elektrik enerjisi tüketimi değerleri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

ABONELİK GRUPLARINA GÖRE (Adet)	2022	2023 (Ocak-Kasım)
AYDINLATMA	3.281	3.549
MESKEN	524.787	548.005
SANAYİ	1.169	1.137
ŞEHİT AİLESİ	1.183	1.192
TARIMSAL SULAMA	4.200	4.336
TİCARETHANE	81.822	83.750
TOPLAM	616.442	641.969

ABONE GRUPLARINA GÖRE TÜKETİM BİLGİLERİ (kWh)		
ABONELİK GRUPLARI	2022	2023 (Ocak-Kasım)
MESKEN (Şehit Aileleri Dahil)	688.586.212	749.613.055
SANAYİ	812.569.891	815.960.325
TİCARETHANE	667.977.940	654.423.779
TARIMSAL SULAMA	52.599.724	56.728.531
DİĞER (Aydınlatma)	61.860.686	65.310.796
TOPLAM	2.283.594.453	2.342.036.489

İlimizde Adapazarı, Akyazı, Arifiye, Erenler, Ferizli, Hendek, Karapürçek, Karasu, Kaynarca, Kocaali, Sapanca, Serdivan, Söğütlü ilçelerimizin büyük kısmına doğalgaz ulaştırılmış olup kullanılmaktadır. **2022** yılında 300.578 abone ile 540.862.346 m³ doğalgaz tüketilmiştir. **2023** yılında 323.487 (AGDAŞ) abone ile 535.583.395 m³ doğalgaz tüketilmiştir.

XIII. MİLLİ GELİR VE İSTİHDAM

İlimizin de içinde yer aldığı TR42 Bölgesindeki temel işgücü göstergeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

TEMEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ (TÜİK Verileri)		
DEĞERLER	2022 (TR42- Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)	2022 TÜRKİYE
İşgücüne katılma oranı (%)	56,7	53,1
İstihdam oranı (%)	50,9	47,5
İşsizlik oranı (%)	10,1	10,4

İş-Kur;

Sakarya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce **2023** yılı Aralık ayında 55.355 kişilik açık iş işgücü talebi alınmış, bunlardan 27.917 kişi işe yerleştirilmiştir. **2023** yılı Aralık ayı itibariyle İŞ-KUR'a kayıtlı işgücü sayısı 77.586, kayıtlı işsiz sayısı ise 28.076'dır.

	2022 Yılı	2022/Aralık	2023/Aralık	Değişim %
Başvurular	94.113	94.113	70.152	-25,46%
Açık İş	45.974	45.974	55.355	20,41%
<i>Kamu</i>	18	18	4	-77,77%
<i>Özel</i>	45.956	45.956	55.351	20,44%
İşe Yerleştirme	28.317	28.317	27.917	-1,41%
<i>Kadın İşe Yerleş.</i>	10.390	10.390	10.083	-2,95%
<i>Genç İşe Yerleş.</i>	11.330	11.330	10.762	-5,01%
<i>Engelli İşe Yerleş.</i>	279	279	631	126,16%
Kayıtlı İşgücü	93.086	93.086	77.586	-16,65%
Kayıtlı İşsiz	32.469	32.469	28.076	-13,53%

İşsizlik sigortası işlemleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

İŞSİZLİK SİGORTASI İŞLEMLERİ								
AYLAR/YILLAR	BAŞVURAN KİŞİ SAYISI		HAKEDEN KİŞİ SAYISI		ALAN SAYISI		ÖDEME MİKTARI	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
TOPLAM	20.934	19.416	9.645	8.048	63.532	55.144	119.075.893	209.835.071

2023 yılında İŞ-KUR'un düzenlemiş olduğu Kurs ve Programlardan 3.175 kişi istifade etmiş, bu kurs ve programlar için 102.658.232 TL ödenek kullanılmıştır.

2023 YILI YAPILAN KURS VE PROGRAM ÖDEMELERİ		
1	İstihdam Garantisiz Açılan Kurs Ödemeleri	0,00
2	İstihdam Garantili Açılan Kurs Ödemeleri	1.405.908,66
3	İşbaşı Eğitim Programları Ödemeleri	17.992.188,68
4	Typ Kapsamındaki Çalışmalara Yapılan Ödemeler	83.260.134,90
5	ENGELLİ Ve E. HÜKÜMLÜ KEN. İŞİNİ KURACAKLARA YAPILAN	0
6	Hükümlüler İçin Düzen. Kurslar İçin Ödenen (Fon)	0
7	Engelliler İçin Düzen. Kurslar İçin Ödenen (Fon)	0
TOPLAM ÖDEME TUTARI		102.658.232,24

Sosyal Güvenlik

Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıtlı (4/a, 4/b, 4/c) sigortalı sayısı; **2022** yılında 320.749 iken **2023** yılı Ekim ayında 327.689 olmuştur.

SSK'lı sayısı (4/a) **2022** yılında 247.111 iken **2023** yılı Ekim ayında 248.558 olmuştur.

	2019	2020	2021	2022	EKİM 2023
4/a Kapsamında Sigortalı Sayısı	204.717	212.104	236.187	247.111	248.558
4/b Kapsamında Sigortalı Sayısı	35.660	36.670	37.825	38.288	37.489
4/c Kapsamında Sigortalı Sayısı	31.655	32.105	34.791	35.350	41.642
Toplam	272.032	280.879	308.803	320.749	327.689
4/a Kapsamında Emekli Sayısı	105.380	109.331	113.580	116.144	145.306
4/b Kapsamında Emekli Sayısı	45.132	45.022	45.112	45.012	46.53
4/c Kapsamında Emekli Sayısı	21.927	22.384	23.013	23.223	24.703
Toplam	172.439	176.737	181.705	184.379	216.539

Not: 4/a kapsamında sigortalı sayısına Çıraklar, 2925 S.K (mülga) Tarım sigortalılar, 4/b kapsamında sigortalı sayısına da İsteğe Bağlı, 2926 S:K (mülga) Tarım sigortalılar dahil edilmiştir.

İlimizde 2023 yılı Ekim ayının sonu itibariyle Sosyal Güvenlik Kurumu kapsamındaki nüfus 1.077.132'dir.Yine 2023 yılı Ekim ayı itibariyle Genel Sağlık Sigortası kapsamı da dahil İl nüfusunun %100'ü sağlık bakımından sosyal güvence altındadır.

YILLAR ve AYLAR	İl Nüfusu	Sosyal Güvenlik kapsamında Aktif Çalışan kişi sayısı	Sosyal Güvenlik kapsamında aktif çalışanların İl Nüfusuna oranı %	Sosyal Güvenlik kapsamında Emekli Kişi Sayısı	Sosyal Güvenlik kapsamında emeklilerin İl Nüfusuna oranı %	Toplam Sosyal Güvenlik Kapsamında ki nüfus sayısı	Sosyal Güvenlik Kapsamında ki Nüfusun İl Nüfusuna Oranı %	Sosyal Güvenlik kapsamı dışında Kalan Nüfus sayısı*
2023/10	1.077.132	327.689	30,43	216..539	20,11	1.077.132	100,00	0

*Sosyal Güvenlik Kapsamında aktif olarak bir yerde çalışmayan ve gelir testi yaptırmayarak Sosyal Güvenlik kapsamına girmeyen kişi sayısı.

5510 SAYILI YASANIN 60/G MADDESİ KAPSAMINDA GELİR TESTİ YAPTIRANLAR SAYISI

Genel Sağlık Sigortası Kapsamında Tescil Edilenler(*)	Genel Sağlık Sigortası Primi Devlet Tarafından Ödenenler(*)	Genel Sağlık Sigortası Primleri Kendileri Tarafından Ödenenler(*)
75.491	49.867	25.624

XIV. ULAŞTIRMA VE ALTYAPI DURUMU

A-Karayolu Ulaşımı; Sakarya'da 113 km Otoyol, 339 km Devlet ve 92 km İl Yolu olmak üzere toplam 544 km yol ağı mevcuttur. Devlet ve İl Yollarının 384 kmsi bölünmüş yoldur. Ayrıca yol ağımızın tamamı BSK'lıdır.

B-Demiryolu Ulaşımı; Ankara-İstanbul arasında toplam uzunluğu 535 km. olan Yüksek Hızlı Tren hattının 91 km.si (%17) İlimiz hudutları içerisinde yer almaktadır. 91 kmnin de 56 km.si Jandarma, 35 km.si Polis sorumluluk sahasında kalmaktadır.

C-Deniz Ulaşımı; İlimizin Karadeniz'e olan kıyı şeridi uzunluğu yaklaşık 60 km.dir. Adapazarı-Karasu arasında yapılacak 62 km. Demiryolu hattı ile ulusal Demiryolu şebekesine bağlanması planlanan Karasu Limanı, birkaç yıl sonra faaliyetine son verilmesi planlanan Haydarpaşa limanına alternatif limanlardan biri olacaktır.

D-Havayolu Ulaşımı; Sakarya, İstanbul Sabiha Gökçen (121 km.) ve İzmit Cengiz Topel (33 km.) havalimanlarından yurtiçi ve yurtdışına seyahat için hava ulaşım imkânlarına sahiptir.

XV. KAMU YATIRIMLARI

Genel Durum

2022 yılı yatırımlarının proje tutarı 16 milyar 882 milyon TL iken **2023** yılı proje tutarı 27 milyar 242 milyon TL olarak planlanmıştır. 2023 yılı proje tutarını 2022 yılı karşılaştırdığımızda % 61'lik (10 milyar 360 milyon TL) bir artış meydana gelmiştir. 2023 yılında proje tutarını sektörlere göre incelediğimizde; sırasıyla Ulaştırma sektörü 9 milyar 607 milyon TL, Tarım sektörü 7 milyar 995 milyon TL ve Eğitim sektörü 3 milyar 70 milyon TL ile ilk üç sırayı almaktadır.

2023 yılı yatırımlarımızın itibariyle ödeneği 9 milyar 453 milyon TL'dir. 2023 yılında ödenek miktarını sektörlere göre incelediğimizde; sırasıyla Sağlık Sektörü 4 milyar 115 milyon TL, Diğer Kamu Hizmetleri sektörü 1 milyar 827 milyon TL ve Eğitim sektörü 1 milyar 138 milyon TL ile ilk üç sırayı paylaşmaktadır.

İlimizin 2023 yılı yatırım programında yer alan 563 projeye tahsis edilen 9 milyar 453 milyon TL ödeneğin, 6 milyar 317 milyon TL'si harcanarak % 67 nakdi, % 72 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır. Toplantı dönemi itibariyle 563 projemizden; 216'sı tamamlanmış, 285'i devam etmekte, 16'sı ihale aşamasında olup, 46 projeye ise başlanılamamıştır.

Önemli Kamu Yatırımları

1.Ballıkaya Barajı

Baraj ile şehre yılda 189,22 milyon m3 içme ve kullanma suyu temin edilecek olup; Sakarya Büyükşehir Belediyesi, Adapazarı Merkez, Erenler, Serdivan, Yazlık, Sinanoğlu, Güneşler, Kazımpaşa, Hanlı, Nehirkent, Bekirpaşa, Çaybaşı-Yeniköy, Akyazı-Karapürçek, Kücücek, Sapanca, Arifiye, Kırkpınar, Kurtköy, Hendek, Yeşilyurt, Ferizli, Söğütlü, Gökent ve Limandere yerleşim yerlerinin içme ve kullanma suyu ihtiyacı karşılanacaktır. İşe 22.02.2013 tarihinde başlanmıştır. İş tasfiye edilmiş, Gövde Tamamlama inşaatına 27.08.2016 tarihinde başlanmıştır. Ballıkaya Barajı Gövde Tamamlama işinde gövde SSB (Silindirle Sıkıştırılmış Beton) dolgu imalatları tamamlanmış olup kalan mekanik aksam için ikmal işi kapsamında 09.01.2023 tarihinde sözleşme imzalanmıştır ve 18.01.2023'te iş yeri teslimi yapılmıştır.

2.Sakarya 1000 Yataklı Şehir Hastanesi

Toplam maliyeti 1.248.061.000 TL olan Hastane 1000 yatak kapasitelidir. 26.07.2021 tarihinde yer teslimi yapılan Projede **2023** yıl sonu itibariye fiziki gerçekleşme oranı %69'dur.Projede temel imalatlar ve 831 adet 72cm deplasman özelliğine sahip izolatör imalatları sonlanmıştır. Teknik merkez ve Kreş binası tamamlanmıştır. Fore kazık ve çevre istinat duvarı imalatları tamamlanmış olup; kaba inşaata ilişkin imalatlar devam etmektedir. Kısa süre içerisinde dış cephe imalatları başlayacaktır.

XVI. MAHALLİ İDARELER

Sakarya Büyükşehir Belediyesinin **2023** yılı yatırım programında 88 proje mevcuttur. Projelerin toplam tutarı 1.412.215.186 TL ve ödeneği 1.377.606.927 TL dir. 2023 yılı sonu itibariyle 887.095.438 TL harcama yapılarak % 75 nakdi gerçekleşme sağlanmıştır.

Büyükşehir Belediyesi SASKİ Genel Müdürlüğünce içmesuyu, kanalizasyon, arıtma ve abone hizmetleri alanlarında **2023** yılı programında olan 20 projenin toplam tutarı 354.969.900 TL ve ödeneği 245.286.969 TL dir. 2023 yıl sonu itibariyle 136.931.170 TL harcama yapılarak % 69 nakdi gerçekleşme sağlanmıştır.

İller Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü **2023** yılında Sakarya Büyükşehir ve İlçe Belediyelerine tutarı 520.230.105 TL olan 17 proje için kredi tahsis etmiştir. Bu yatırımlara 2023 yıl sonu itibariyle 141.978.442 TL harcama yapılarak % 81 nakdi gerçekleşme sağlanmıştır.

XVII. İHTİYAÇ VE TALEPLER

1-Erenler'e 100 Ünitelik Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi Yapılması; Gerekli evraklar hazırlanmış olup, Proje süreci devam etmektedir. Bakanlıktan ödenek beklenmektedir.

2- Karapürçek-Pekşenler arasında kalan 18 km'lik yolun genişletilmesi,

3-Karasu Limanının Adapazarı-Karasu Demiryolu hattı ile Ulusal Demiryolu Şebekesine bağlanması Limanı Türkiye'de önemli alternatif limanlardan biri haline getirecektir.

4-Kentsel Dönüşüm çalışmalarının hızlandırılması,

5-Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'ne yeni kampüs ve binaların yapılması; Kampüs yeri belirlenme aşamasındadır.

6-Yeni kurulacak ve kurulma aşamasında olan Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) Bakanlık düzeyinde süreçlerin hızlandırılması,

7-Sapanca Gölü çevresinde Yazılım Köyü konseptiyle yeni bir Teknokent kurulması,

8-Üniversite öğrencileri için 3 adet 10.000 kişilik üniversite yurdu binası yapılması; Bakanlığa Projenin 1 adet 2.000 kız ve 2.000 erkek öğrenci kapasiteli üniversite yurdu olarak revize edilmesi hususunda yeniden talepte bulunuldu.

9-Dikmen Kayak Merkezi ve Yüksek İrtifa Kamp Merkezi yapılması; Projeye ilgili dosyalar hazırlandı. Bakanlığa gönderildi.

10-Mollaköy Kano Merkezi yapılması; Belediye katkılı olarak Bakanlık tarafından yapılacaktır. Proje aşamasındadır.

11-Kırsal Altyapıya dönük yeni kaynaklar gönderilmesi,

12-Pamukova İlçemizdeki Bakacak Kampında Teknoloji Üssünün kurulması için ödenek gönderilmesi,

13- Orman Bölge Müdürlüğü Kampüsünün İl Sağlık Müdürlüğüne devredilmesi ve Orman Bölge Müdürlüğü için yeni yer tahsisi ve Müdürlük hizmet binası yapılması,

14-Proje Süreci tamamlanan Ahmet Faik Abasıyanık Kültür Merkezinin tamamlanıp hizmete alınması; Bina yıkıldıktan sonra projelendirme yapıldı. Projenin maliyet açısından uygulanma hususu değerlendiriliyor.

15-İlimiz için çok önemli olan Ballıkaya Barajının tamamlanması,

16-Geyve-Pamukova kapalı su sistemi ve Ahiler Barajı projesinin hayata geçirilmesi; Geyve-Pamukova kapalı su sistemi planlama ve proje işleri devam ediyor. Açık kanal kapalı sisteme çevrilmesi hususu değerlendiriliyor. Ahiler Barajında ise yeni planlama raporu ile alternatif proje çalışması sürüyor.